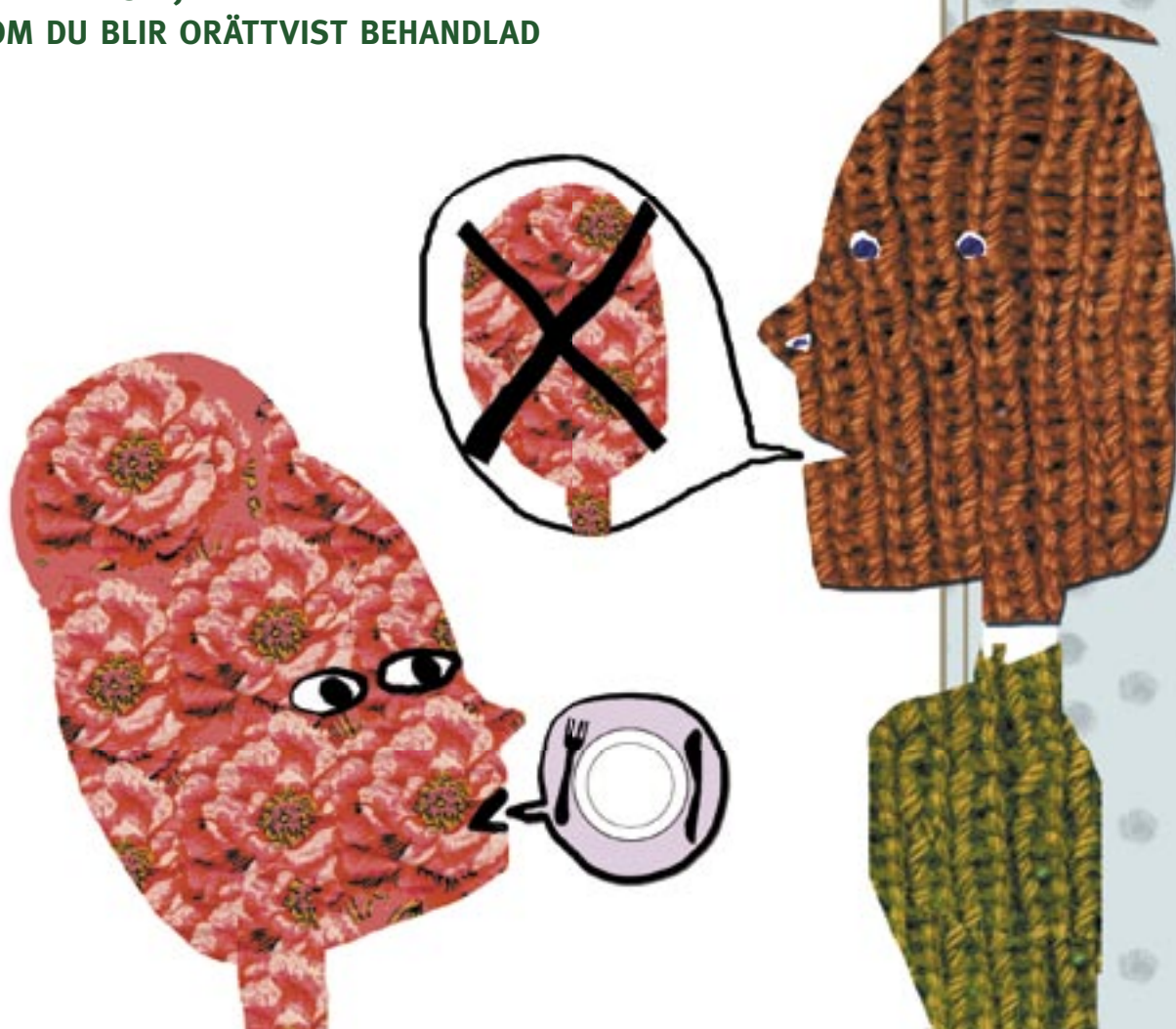

Alla människor har lika värde

DET FINNS HJÄLP ATT FÅ
OM DU BLIR ORÄTTVIST BEHANDLAD

Alla människor är lika mycket värda

Alla människor har **lika rättigheter**.
Det spelar ingen roll vad du har för
religion, vilket land du kommer ifrån
eller vilken kultur du tillhör. Du har rätt
till respekt och lika behandling oavsett
om du har något funktionshinder, om
du är man eller kvinna och oavsett din
sexuella läggning. Du har också rätt att
leva ensam eller med vem du vill.

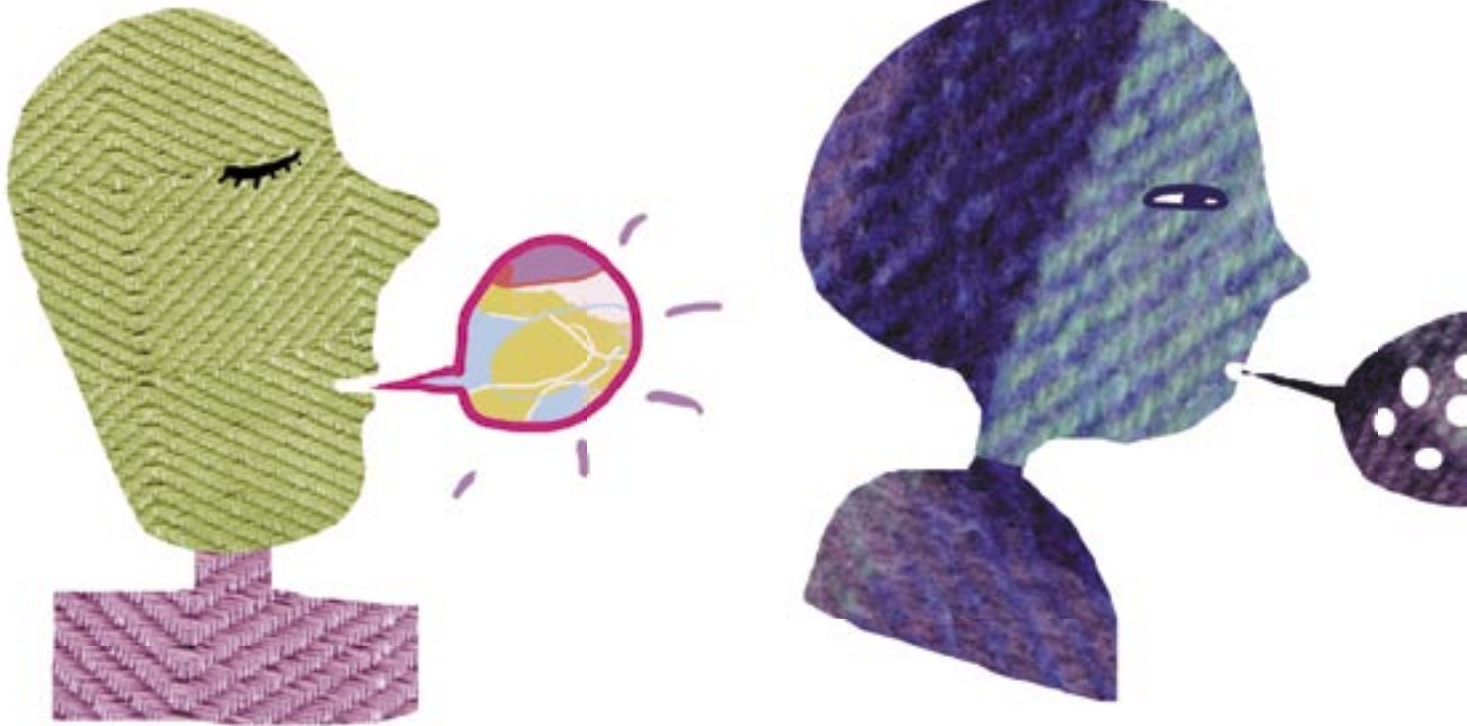
Blir du orättvist behandlad?

Diskriminering betyder att bli orättvist behandlad jämfört med andra i en liknande situation.

Det finns lagar som **förbjuder diskriminering** på grund av **kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och funktionshinder**. Lagarna gäller bland annat på jobbet, på arbetsförmedlingen, på restauranger, när du söker bostad och om du studerar.

Om du känner dig orättvist behandlad kan du tala med någon av ombudsmännen mot diskriminering och göra en anmälan. Ombudsmännen kan ge dig information och hjälp om du blir diskriminerad. De kan även driva ditt fall till **domstol**. Det kostar ingenting.

Så blev de diskriminerade

Sanela söker ett jobb som hon har rätt utbildning och erfarenhet för, men blir inte kallad till intervju. Sedan får hon veta att arbetsgivaren bara kallat "svenskar" till intervju. Flera hade lägre utbildning än Sanela.

Anna har arbetat länge som sjuksköterska. Så anställs Peter som sjuksköterska. Det är hans första jobb efter utbildningen. Han får högre lön än Anna.

Ahmed och **Daniel** lever tillsammans. De har problem med att betala hyran. De går till Socialförvaltningen. Men de kan inte fylla i blanketten för hyreshjälp. Den kan bara fyllas i av en man och en kvinna.

Diskriminerad?

Om du blir orättvist behandlad på försäkringskassan därför att du är kvinna kan det vara **könsdiskriminering**. Om du blir orättvist behandlad på socialkontoret eller bostadsförmedlingen därför att du kommer från ett annat land än Sverige kan det vara **etnisk diskriminering**. Arbetsplatserna ska passa för alla människor. Om du har ett rörelsehinder eller en hörselskada och arbetsgivaren inte tar hänsyn till det kan du vara utsatt för **diskriminering på grund av funktionshinder**.

Om någon säger elaka saker till dig eller behandlar dig illa kallas det **trakasserier**. Om en homosexuell person inte får dricka kaffe med de andra på arbetet kan detta vara **trakasserier på grund av sexuell läggning**.

Markus har en synskada. Han får inte komma in på en nattklubb. När han snubblar i entrén frågar vakten om han är full. Markus svarar att han har en synskada och att hans balans är lite dålig. Vakten släpper ändå inte in Markus.

Vad betyder orden?

Diskriminering

Om du blir sämre behandlad än någon annan i en liknande situation på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder, kallas det för diskriminering.

Etnisk eller religiös diskriminering

Etnisk eller religiös diskriminering är när en person blir diskriminerad på grund av sin hudfärg, för att hon eller han kommer från ett annat land, tillhör ett visst folk eller har en viss religion.

Könsdiskriminering

Könsdiskriminering betyder att en kvinna blir sämre behandlad än en man eller att en man blir sämre behandlad än en kvinna i en liknande situation.

Trakasserier

Trakasserier är att mobba eller reta en person på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

Homosexuell

Om du är homosexuell älskar du någon av samma kön.

Funktionshinder

Ett funktionshinder är något som kan hindra dig i olika situationer och som beror på en skada eller sjukdom. Du kan vara född med funktionshindret eller ha fått det senare i livet. Det kan handla om att du har ett rörelsehinder, en syn- eller en hörselnedsättning, ett talfel eller en utvecklingsstörning.

Lika rättigheter

Med lika rättigheter menas att lagar och myndigheter behandlar alla lika. I Sverige har alla vuxna personer "likhet inför lagen". Alla som är över 18 år har

rätt att bestämma själva över sitt liv, sina pengar och alla sina beslut.

Mänskliga rättigheter

Det finns många mänskliga rättigheter, till exempel åsikts- och yttrandefrihet, rätt att gå i skolan, rätt att inte bli torterad, rätt att inte bli diskriminerad eller trakasserad och så vidare. De mänskliga rättigheterna skyddas genom internationella konventioner och nationella lagar. Sverige har åtagit sig att följa de internationella konventionerna och har flera lagar som skyddar mänskliga rättigheter.

Lika värde

I FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna står det att "alla människor äro födda fria och lika i värde och rättigheter".

Demokrati

Ordet demokrati betyder folkstyre. Det innebär att alla människor är med och bestämmer. Det kan till exempel ske

genom att man kan rösta i fria val eller att ha inflytande på sin arbetsplats.

Ombudsman

Ombudsmännen är myndigheter som arbetar mot diskriminering. Du kan vända dig till ombudsmännen och göra en anmälan om du upplever att du har blivit diskriminerad. Ombudsmännen kan utreda om du har blivit diskriminerad och driva ditt fall till domstol om det behövs.

Antidiskrimineringsbyrå

En antidiskrimineringsbyrå är en frivillig organisation som ger råd om lagar och bestämmelser och hjälper människor som blir diskriminerade.

Domstol

Ombudsmännen mot diskriminering kan "föra din talan" i domstol. Det innebär att de försöker hjälpa dig att få rätt i domstolen. Ta kontakt med en ombudsman så förklarar de mer.

Vänd dig till ombudsmännen!

Jämställdhetsombudsmannen, JämO,

arbetar för att kvinnor och män ska behandlas lika och ha samma möjligheter i samhället.

JämO

Box 3397

103 68 Stockholm

Telefon 08-440 10 60

info@jamombud.se

www.jamombud.se

Handikappombudsmannen,

HO, arbetar för att alla oavsett funktionshinder ska behandlas lika och får samma möjligheter.

HO

Box 49132

100 29 Stockholm

Telefon 08-20 17 70

Texttelefon 08-406 65 59

www.ho.se

Ombudsmannen mot etnisk

diskriminering, DO, arbetar för att alla ska behandlas lika oavsett var man kommer ifrån, vad man har för hudfärg eller vilken religion man har. DO har information på många olika språk.

DO

Box 3045

103 64 Stockholm

Telefon 08-508 887 00

www.do.se

Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning,

HomO, arbetar för att homo-, bi- eller heterosexuella människor ska behandlas lika.

HomO

Box 3327

103 66 Stockholm

Telefon 08-508 887 80

www.homo.se

Andra kontakter

Det är viktigt att kämpa för allas lika värde och rättigheter. Det kallas för mänskliga rättigheter. Mänskliga rättigheter är viktiga för demokratin.

I Sverige har alla ett ansvar att värna om mänskliga rättigheter. Skolan, arbetsgivare, myndigheter, fackföreningar och många andra organisationer ska se till att ingen blir diskriminerad.

På flera platser i Sverige finns lokala **antidiskrimineringsbyråer**. De ger stöd, råd och hjälp till den som blir illa behandlad, trakasserad eller diskriminerad.

Om du är student kan du få råd och stöd av en **studentförening**.

Om du blir illa behandlad på arbetsplatsen kan du få hjälp av ett **fackförbund**.

Tryck: Jakobsbergs Tryckeri AB

Tryckort: Stockholm 2005

Illustrationer: Kati Mets

Grafisk form: Ann-Christin Reybekiel

Broschyren kan även beställas i alternativa format, t ex punktskrift eller talkassett, från www.ho.se

**Alla människor har lika värde och lika rättigheter.
I denna broschyr berättar ombudsmännen
vad diskriminering är.**

**Det står också vart du kan vända dig
om du känner att du blivit diskriminerad.**

